

Эзра китабы

1

Биринши бап Кирдің сүргінде болғанлардың қайтыуына рухсат бериуі

¹ Персия патшасы Кирдің патшалығының биринши жылында^a Жаратқан Ийе Өзинің Еремия пайғамбар арқалы айтқан сөзин әмелге асырыуы үшін, Персия патшасы Кирдің жүрегине түртки салды. Сонда патша Кир мынадай пәрман шығарып, оны пүткіл патшалығы бойлап жәриялауды хәм жазба түрде таратыуды буйырды: ² «Персия патшасы Кир былай дейди: „Аспанның Қудайы Жаратқан Ийе жер жүзиндеги барлық патшалықларды маған берди хәм Яхуданың Ерусалим қаласына Өзи үшін бир Ибадатхана қурыуды маған тапсырды. ³ Араңыздағы Оның халқынан болған хәр бир адамға Қудайы яр болсын! Енди олар Яхуданың Ерусалим қаласына барып, Ерусалимдеги Қудайдың, яғный Израилдың Қудайы Жаратқан Ийениң Ибадатханасын қайта қурсын. ⁴ Хәзир тири қалған яхудийлер жасап атырған жерлердің турғынлары оларды гүмис, алтын, буйым хәм маллар менен тәмийинлеу менен бирге, Ерусалимдеги Қудайдың Ибадатханасы үшін ықтыярлы садақалар берсин“».

⁵ Солай етип, Яхуда хәм Бенямин урыуларының урыубасылары, руұханийлер, лебийлилер хәм Қудай тәрeпинен руұхландырылған хәр бир адам Жаратқан Ийениң Ерусалимдеги Ибадатханасын қайта қурыу үшін кетиуге таярланды. ⁶ Хәмме қоңсылары ықтыярлы садақаларға қоса, оларға гүмис буйымлар, алтын, мал-мүликлер хәм қымбатбаха нәрселер берип, жәрдем қолларын созды. ⁷ Патша Кирдің өзи Жаратқан Ийениң Ибадатханасына тийисли болған затларды, яғный Набуходоносордың Ерусалимнен алып келип, өз қудайының үйине қойған затларын ол жерден шығартты. ⁸ Персия патшасы Кир оларды қазнашы Митредатқа әкелдирип, Яхуда хәкими Шешбассарға санап тапсыртты. ⁹ Олардың есабы мынадай еди:

Алтын ыдыс – 30 дана

Гүмис ыдыс – 1000 дана

Пышақ – 29 дана

¹⁰ Алтын тостаған – 30 дана

Жуп гүмис тостаған – 410 дана

^aПерсия патшасы Кирдің патшалығының биринши жылында – б. э. ш. 538-жыл.

Басқа бұйымдар – 1000 дана.

¹¹ Алтын хәм гүмис бұйымдардың барлығы 5400 дана еди. Сүргин етилгенлер Бабилоннан Ерусалимге қайтарылғанда, Шешбассар бул ыдысларды өзи менен бирге алып қайтты.

2

Екинши бап Сүргиннен қайтып келгенлердің дизими

¹ Бабилон патшасы Набуходоносордың Бабилонға тутқын етип алып кеткен адамлары сүргин етилип, тутқында болған ўәлаятынан Ерусалимге хәм Яхудадағы өз қалаларына қайтып келди. ² Олар Зеруббабел, Ешуа, Нехемия, Серая, Реелая, Мордохай, Билшан, Миспар, Бигўай, Рехум хәм Баананың басшылығында қайтып келди.

Сүргиннен қайтқан Израил ерлериниң дизими төмендегише:

³ Парош урпақларынан – 2172 адам;

⁴ Шефатия урпақларынан – 372 адам;

⁵ Арах урпақларынан – 775 адам;

⁶ Пахат-Моаб, яғный Ешуа хәм Йоаб урпақларынан – 2812 адам;

⁷ Элам урпақларынан – 1254 адам;

⁸ Затту урпақларынан – 945 адам;

⁹ Заккай урпақларынан – 760 адам;

¹⁰ Баний урпақларынан – 642 адам;

¹¹ Бебай урпақларынан – 623 адам;

¹² Азгад урпақларынан – 1222 адам;

¹³ Адоникам урпақларынан – 666 адам;

¹⁴ Бигўай урпақларынан – 2056 адам;

¹⁵ Адин урпақларынан – 454 адам;

¹⁶ Атер, яғный Хизкия урпақларынан – 98 адам;

¹⁷ Бетсай урпақларынан – 323 адам;

¹⁸ Йора урпақларынан – 112 адам;

¹⁹ Хашум урпақларынан – 223 адам;

²⁰ Гиббар урпақларынан – 95 адам;

²¹ Бейтлехемлилерден – 123 адам;

²² Нетофалылардан – 56 адам;

²³ Анатотлылардан – 128 адам;

²⁴ Азмаўетлилерден – 42 адам;

²⁵ Кирят-Яримлилерден, кефиралылардан хәм бееротлылардан – 743 адам;

²⁶ Рамалылар менен гебалылардан – 621 адам;

²⁷ Михмаслылардан – 122 адам;

- ²⁸ Бейт-Эллилерден хәм айлылардан – 223 адам;
- ²⁹ Небольлардан – 52 адам;
- ³⁰ Магбишлилерден – 156 адам;
- ³¹ Басқа эламлылардан – 1254 адам;
- ³² Харимлилерден – 320 адам;
- ³³ Лодлылардан, хадидлилерден хәм онолылардан – 725 адам;
- ³⁴ Ерихолылардан – 345 адам;
- ³⁵ Сеналылардан – 3630 адам.
- ³⁶ Руўханийлер:
- Ешуа нәсилинен болған Едая урпақларынан – 973 адам;
- ³⁷ Иммер урпақларынан – 1052 адам;
- ³⁸ Пашхур урпақларынан – 1247 адам;
- ³⁹ Харим урпақларынан – 1017 адам.
- ⁴⁰ Лебийлилер:
- Ҷодаўия нәсилинен тараған Ешуа хәм Қадмиел урпақларынан – 74 адам.
- ⁴¹ Қосықшылар: Асаф урпақларынан – 128 адам.
- ⁴² Дәрўаза қараўыллары: Шаллум, Атер, Талмон, Аққуб, Хатита хәм Шобай урпақларынан – 139 адам.
- ⁴³ Ибадатхана хызметшилери:
- Сиха урпақларынан, Хасуфа урпақларынан, Таббаот урпақларынан,
- ⁴⁴ Керос урпақларынан, Сиаҳа урпақларынан, Падон урпақларынан,
- ⁴⁵ Лебана урпақларынан, Хагаба урпақларынан, Аққуб урпақларынан,
- ⁴⁶ Хагаб урпақларынан, Шалмай урпақларынан, Ханан урпақларынан,
- ⁴⁷ Гиддел урпақларынан, Гахар урпақларынан, Реая урпақларынан,
- ⁴⁸ Ресин урпақларынан, Неқода урпақларынан, Газзам урпақларынан,
- ⁴⁹ Узза урпақларынан, Пасеах урпақларынан, Бесай урпақларынан,
- ⁵⁰ Асна урпақларынан, Меуним урпақларынан, Нефусим урпақларынан,
- ⁵¹ Бақбуқ урпақларынан, Хақуфа урпақларынан, Хархур урпақларынан,
- ⁵² Баслут урпақларынан, Мехида урпақларынан, Харша урпақларынан,
- ⁵³ Барқос урпақларынан, Сисера урпақларынан, Темах урпақларынан,
- ⁵⁴ Незиах хәм Хатифа урпақларынан еди.
- ⁵⁵ Сулайманның хызметшилеринің урпақлары:
- Сотай урпақларынан, Соферет урпақларынан, Перуда урпақларынан,
- ⁵⁶ Яла урпақларынан, Дарқон урпақларынан, Гиддел урпақларынан,
- ⁵⁷ Шефатия урпақларынан, Хаттил урпақларынан, Покерет-Ҷассебайым урпақларынан хәм Амий урпақларынан еди.
- ⁵⁸ Ибадатхана хызметшилери менен Сулайманның хызметшилеринің урпақларынан барлығы болып 392 адам еди.
- ⁵⁹ Тел-Мелах, Тел-Харша, Керуб, Аддан хәм Иммер қалаларынан көшип

келген, бірақ өзлерінің шығысын хәм Израилдың қайсы урыуына тийисли екенін дәлиллей алмағанлар мыналар еді:

⁶⁰ Делая, Тобия хәм Неқода урпақларынан – 652 адам.

⁶¹ Сондай-ақ руұханийлер нәсилинен болған Хабайя урпақлары, Ғаққос урпақлары хәм гиладлы Барзиллайдың қызларының бирине үйленип, қәйін атасының аты менен аталған Барзиллай урпақлары. ⁶² Булар жазба шежиреден өз шығысын изледі, бірақ таба алмағанлықтан қаны таза емес деп, руұханийлик хызметинен шетлетилди. ⁶³ Ғәким оларға Урим хәм Туммимнен пайдалана алатуғын руұханий шықпағанша, тек руұханийлерге берилетуғын ең мухаддес тағамнан жемеуді буйырды.

⁶⁴ Сүргиннен қайтқан пүткил жәмийет хәммеси болып 42360 адам еді.

⁶⁵ Булардан тысқары, 7337 қул хәм шорылар, 200 еркек хәм хаял қосықшылар бар еді. ⁶⁶ Сүргиннен қайтқанлардың 736 аты, 245 ғашыры, ⁶⁷ 435 түйеси хәм 6720 ешеги бар еді.

⁶⁸ Олар Ерусалимдеги Жаратқан Ийениң Ибадатханасына келиуден-ақ, Қудайдың Ибадатханасын өз орнына қайта тиклеу ушын, айырым урпақ басшылары ықтыярлы садақалар усынды. ⁶⁹ Ғәр бири шамасы келгенин берди. Бул ис ушын қазнаға 61000 дарик^b алтын, 5000 мина^c гүмис хәм 100 руұханийлик кийим берилди.

⁷⁰ Руұханийлер, лебийлилер, халық ишинен айырым адамлар, қосықшылар, дәрұаза қарауыллары хәм Ибадатхана хызметшилери өз қалаларына орналасты. Қалған барлық израиллылар да өз қалаларына орналасып алды.

3

Үшинши бап Қурбанлық орынның қайта қурылыуы

¹ Израиллылар өз қалаларына жайласып болғаннан соң, жетинши айда^d олардың хәммеси бир адамдай Ерусалимге жыйналды. ² Қудайдың адамы болған Муўсаның Нызам китабындағы жазыуларға муўапық, қурбанлық орын үстинде жандырылатуғын қурбанлықлар усыныу ушын, Йосадақ улы Ещуа хәм оның руұханий ағайинлери, Шеалтиел улы Зеруббабел хәм оның туўысқанлары Израилдың Қудайына арнап қурбанлық орын қурыуға киристи.

³ Олар этираптағы халықлардан қорқса да, қурбанлық орынды оның бурынғы тийкары үстине қурып, онда азанда хәм кеште Жаратқан Ийеге арнап

^b61000 дарик – 520 кг.

^c5000 мина – 2,9 т.

^dЖетинши ай – шама менен сентябрьдің ақырларынан октябрьдің ақырларына шекемги ўақыт.

жандырылатуғын қурбанлықтар берди. ⁴ Соңынан Нызамда жазылғанға гөре, Қос байрамын нышанлады хәм қағыйда бойынша хәр күн ушын белгиленген муғдарда жандырылатуғын қурбанлықтар берди. ⁵ Буннан соң, күнделикли жандырылатуғын қурбанлықтарды, Жаңа ай байрамында^с хәм Жаратқан Ийе белгилеген барлық мухаддес байрамларда берилетуғын қурбанлықтарды, Жаратқан Ийеге арнап ықтыярлы садақаларды усынды. ⁶ Жетинши айдың биринши күнинен баслап, олар Жаратқан Ийеге арнап жандырылатуғын қурбанлықтар бериўди баслаған еди. Бирақ еле Жаратқан Ийениң Ибадатханасының тийкары салынбаған еди.

Ибадатхананың тийкарының қайта салыныўы

⁷ Израиллылар тас қашаўшыларға хәм усталарға гүмис теңге, Лебаноннан Яфо жағысына теңиз жолы арқалы кедр ағашларын алып келиўи ушын сидонлылар менен тирлилерге азық-аўқат, ишимлик хәм зәйтүн майын берди. Буларға Персия патшасы Кир рухсат берген еди. ⁸ Ерусалимге, Қудайдың Ибадатханасы болған жерге келгеннен соң, екинши жылдың екинши айында Шеалтиел улы Зеруббабел, Йосадақ улы Ешуа, басқа руўханийлер, лебийлилер хәм сүргиннен Ерусалимге қайтқанлардың хәммеси исти баслады. Жигирма хәм оннан жоқары жаста болған лебийлилер Жаратқан Ийениң Ибадатханасындағы ислерди қадағалаў ушын қойылды. ⁹ Қудайдың Ибадатханасындағы жумысшыларды Ешуа, оның уллары хәм ағайинлери, Қадмиел хәм оның уллары, Ходаўияның пүткил урпақлары қадағалап турды. Олар бул хызметти атқарыўда Хенадад урпағынан болған лебийлилерден жәрдем алды. ¹⁰ Қурылысшылар Жаратқан Ийениң Ибадатханасының тийкарын салып болғанда, руўханийлер арнаўлы кийимлерин кийип, қолларына кәрнайларын алды. Асаф урпақларынан болған лебийлилер де кимбалларын алып, Израил патшасы Даўыт белгилеген қағыйдаға муўапық, Жаратқан Ийени алғыслаў ушын өз орынларын ийеледи. ¹¹ Олар гезекпе-гезек:

«Жаратқан Ийе ийгиликли, Оның Израилға болған сүйиспеншилиги мәңгилик», – деп Жаратқан Ийеге алғыс-мақтаў хәм тәрийиплеў қосықларын айтты.

Жаратқан Ийениң Ибадатханасының тийкарының салынғаны ушын, пүткил халық қатты даўыс пенен Жаратқан Ийеге алғыс-мақтаў айта баслады.

¹² Көпшилик қуўаныштан қышқырған болса да, Жаратқан Ийениң бурынғы Ибадатханасын көрген көплеген жасы үлкен руўханийлер, лебийлилер хәм урпақ басшылары бул Ибадатхананың тийкарының салынғанын көргенде

^сЖаңа ай байрамында – Санлар 28:11-15.

өкирип жылады. ¹³ Халық қатты шуұласып бақырысқанлықтан, куұаныш сеслеринен жылағанлардың сеслерин ажыратыу мүмкин емес еди. Шаўқым узақтан еситилип турған еди.

4

Төртінши бап Ибадатхананың қайта қурылыуына тосқынлық

¹ Яхуда хәм Беньямин урыуларының душпанлары сүргиннен қайтқанлардың Израилдың Қудайы Жаратқан Ийеге арнап Ибадатхана қурып атырғанын еситти. ² Олар Зеруббабелге хәм урыубасыларға келип:

– Бизлер де сизлер менен бирге қурылысқа қатнасайық. Себеби бизлер де сизлер сыяқлы Қудайыңызға сыйынамыз. Бизлерди усы жерге алып келген Ассирия патшасы Эсар-Хаддонның дәуиринен бери, Оған арнап қурбанлық берип келемиз, – деди.

³ Бірақ Зеруббабел, Ешуа хәм Израилдың басқа урыубасылары оларға былай деп жууап берди:

– Қудайымызға арнап Ибадатхана қурыу үшін сизлердің бизлер менен бирге қурылысқа қатнасыуға хақыңыз жоқ. Персия патшасы Кирдің буйрығы бойынша, Израилдың Қудайы Жаратқан Ийеге арнап Ибадатхананы жалғыз өзимиз қурамыз.

⁴ Сонда сол жердеги халықлар Яхуда халқын қорқытып, қурылыс исине тосқынлық жасауға хәм истен қолын сууытыуға хәрекет етти. ⁵ Душпанлар кеңесшилерге пара берип, Персия патшасы Кирдің пүткіл хуқимдарлығы дауамында олардың жобаларына қарсылық қылып келди. Бул аўхал Персия патшасы Дарийдің патшалығына дейин дауам етти.

Ерусалимнің тиклениуіне соңғы қарсылық

⁶ Жыллар өтип, Ахашуерош^f тахтқа отырып, оның патшалығы басланыудан, душпанлар Яхуда хәм Ерусалим турғынлары үстинен шағым хат жазды.

⁷ Соңынан Персия патшасы Артаксеркстің^g дәуиринде де Бишлам, Митредат, Табеел хәм олардың басқа жолдаслары патшаға хат жазды. Хат арамей тилинде жазылған болып, патшаға аударып берилди. ⁸ Патшаның найыбы Рехум менен хаткер Шимшайдың патша Артаксеркске Ерусалимди қаралап жазған хатының мазмуны мынадай еди: ⁹ «Патшаның найыбы Рехум, хаткер Шимшай хәм олардың басқа жолдаслары: Триполис, Персия, Эрех хәм Бабилон турғынларынан хәм Суза қаласының, яғнай элам халқының бийлери

^fАхашуерош – б. э. ш. 486-465 жыллар патшалық еткен.

^gАртаксеркс – б. э. ш. 465-424 жыллар патшалық еткен.

хәм хәмелдарларынан, ¹⁰ және де, уллы хәм құдиретли Аснаппар тутқын етип әкелип, Самария қалаларына хәм Евфраттың арғы тәрәпине қонысландырған халықлардан».

¹¹ Олар жиберген хаттың нұсқасы мынадай еди:

«Патша Артаксеркске

Евфрат дәрәясының арғы тәрәпинде жасайтуғын хызметшилеринен.

¹² Патшаға мынаны мәлим етпекшимиз: сизің қол астыңыздан шығып, бизге, Ерусалимге келген яхудийлер қозғалаңшы хәм жаўыз қаланы қайта құра баслады. Олар дийўалларды тиклеп, имаратлардың тийкарларын дүзетип атыр. ¹³ Және мынаны да мәлим етпекшимиз: егер усы қала құрылып, оның дийўаллары қайта тикленип болынса, онда олар салғырт, салық хәм бажы пулларын төлемей қояды. Нәтийжеде патша қазнасына зыян келеди.

¹⁴ Патша сарайының дузына өзлеримиз де шерик болғанымыз себепли хәм патшамыздың зыянға ушыраўына қарап тура алмайтуғын болғанлықтан, хат жиберип, патшаны хабардар қылып қоймақшымыз. ¹⁵ Егер ата-бабаларыңыздың жылнама китабынан излетсеңиз, жазбаларда бул қаланың қозғалаңшы, патшалар хәм ўәлаятлар ушын кәўипли болғанын көресиз. Бул қала әзелден қозғалаңның ошағы болғанлықтан, ўайран етилген.

¹⁶ Усы себепли патшаға мәлим етемиз: егер усы қала қайта тикленип, дийўаллары қайта құрылса, онда дәрәяның арғы жағындағы ийеликлериңизден де айырыласыз».

¹⁷ Патша мынадай жуўап жиберди:

«Найып Рехумға, хаткер Шимшайға, Самарияда хәм дәрәяның арғы тәрәпинде жасайтуғын олардың басқа жолдасларына сәлем!

¹⁸ Сизлердің бизлерге жиберген хатыңыз мениң алдымда оқып, аўдарылды.

¹⁹ Мениң буйрығым менен излеў алып барылды хәм бул қаланың әзелден патшаларға қарсы бас көтерип келгени, қозғалаң хәм бүлгиншиликтің мәканы болғаны тастыйықланды. ²⁰ Ерусалимде Евфрат дәрәясының арғы тәрәпиндеги пүткил жерлерди ийелеп, олардан салғырт, салық хәм бажы пулларын өндирген құдиретли патшалар жасаған екен. ²¹ Сонлықтан сол адамлардың исти тоқтатыўы ушын буйрық бер. Мен буйрық бермегенше, қаланы қайта құрмасын. ²² Абайлы болыңлар, итибарсызлық етпеңлер. Патшаға зәлел келтиретуғын зыянлы истиң көбейиўине жол қоймаңлар».

²³ Патша Артаксеркстің бул хаты Рехум, хаткер Шимшай хәм олардың жолдасларының алдында оқылыўдан, олар асығыс Ерусалимге, яхудийлердің жанына барды хәм әскерий күш пенен жумысты тоқтатыўға мәжбүр қылды.

Ибадатхана құрылысын қайтадан даўам еттириў

²⁴ Солай етип, Қудайдың Ерусалимдеги Ибадатханасының қурылысы тоқтап қалып, Персия патшасы Дарийдің патшалығының екінші жылына шекем хәрекетсиз турды.

5

Бесінші бап ¹ Сол арада пайғамбар Хаггай менен пайғамбар Иддо улы Захария Яхудияда хәм Ерусалимде жасайтуғын яхудийлерге олардың үстинен бийлик еткен Израилдың Қудайының аты менен пайғамбаршылық етті. ² Сонда Шеалтиел улы Зеруббабел хәм Йосадақ улы Ешуа Қудайдың Ерусалимдеги Ибадатханасын қайта қурыўды баслады. Қудайдың пайғамбарлары да олар менен бирге болып, оларға жәрдем берди.

³ Сол ўақытта Евфраттың арғы тәрәпиндеги үлкениң хәкими Таттенай, Шетар-Бознай хәм олардың жолдаслары яхудийлерге келип: «Мына Ибадатхананы курып, бул қурылысты қайта тиклеўге сизлерге ким рухсат берди?» – деп сорады. ⁴ Олар бул қурылысты алып барып атырған адамлардың атларын да сорады. ⁵ Бирақ Қудай яхудий ақсақалларына нәзерин салған еди. Олар бул ис туўралы Дарийге бир хат жиберген еди. Сол хатқа жуўап келмегенше, яхудийлерди тоқтатпады.

⁶ Дәрьяның арғы тәрәпиндеги үлкениң хәкими Таттенай, Шетар-Бознай, олардың жолдаслары, яғный сол үлкениң хәмелдарлары патша Дарийге хат жазып, нусқасын жиберди. ⁷ Олар патша Дарийге жоллаған хатта былай деп жазылған еди:

«Патша Дарийге тынышлық тилеймиз! ⁸ Патшаға мыналарды билдирмекшимиз: бизлер Яхудия ўәлаятына, уллы Қудайдың Ибадатханасына бардық. Ол үлкен таслардан қурылып, дийўалларына ағашлар қосып қаланып атыр. Бул жұмыс жедел пәт алған болып, олардың қолларында табыслы кетип атыр. ⁹ Бизлер сол жердеги ақсақаллар менен сөйлесип, олардан: „Мына Ибадатхананы қурып, бул қурылысты қайта тиклеўге сизлерге ким рухсат берди?“ – деп сорадық.

¹⁰ Буның үстине, сизге мағлыўмат ретинде жазып жиберийў ушын олардың басшыларының атларын да сорадық.

¹¹ Олар бизлерге былай деп жуўап берди: „Бизлер аспан хәм жердиң Қудайының қулларымыз. Бизлер көп жыллар бурын қурылған Қудайдың Ибадатханасын қайта тиклеп атырмыз. Бул Ибадатхана Израилдың бир уллы патшасы тәрәпинен қурып питкерилген еди.

¹² Бирақ ата-бабаларымыз аспанның Қудайын фәзеплендиргени ушын, Қудай оларды Бабилон патшасы калдейли Набуходоносорға тәслим етті. Ол бул Ибадатхананы ўайран етип, халықты Бабилонға сүргин қылды. ¹³ Деген менен, Бабилон патшасы Кир өз хәкимдарлығының

биринши жылында усы Қудайдың Ибадатханасы қайта тикленсин деп, пәрман шығарды. ¹⁴ Набуходоносор Қудайдың Ерусалимдеги Ибадатханасынан гүмис хәм алтын ыдысларды алып кетип, Бабилондағы ибадатханаға апарып қойған еди. Патша Кир Бабилондағы ибадатханадан сол ыдысларды алдырып, өзи хәким етип тайынлаған Шешбассар деген адамға қайтарып берди. ¹⁵ Патша Кир Шешбассарға: „Бул ыдысларды апарып, Ерусалимдеги Ибадатханаға қой. Ал Қудайдың Ибадатханасы өз орнына қайта қурылсын“, – деди. ¹⁶ Солай етип, Шешбассар келип, Қудайдың Ерусалимдеги Ибадатханасының тийкарын қойды. Соннан бери қурылыс даўам етпекте, еле тамамланбады“.

¹⁷ Егер патшаға мақул болса, Бабилон сарайындағы архив тексерилип, патша Кирдің Қудайдың Ерусалимдеги Ибадатханасын қурыўға рухсат бергени ямаса бермегени анықлансын. Соңынан патша өз қарарын бизлерге жазып жиберсин».

6

Алтыншы бап Дарийдің буйрығы

¹ Буннан соң, патша Дарийдің буйрығы бойынша, Бабилондағы хұжжетлер сақланатуғын архивте излеў ислери алып барылды. ² Архив Мидия ўәлаятының пайтахты Ахмета қорған қаласында болып, ол жерден бир орама хұжжет табылды. Онда былай деп жазылған еди: «Есте сақлаў ушын: ³ патша Кирдің хұкимдарлығының биринши жылында Қудайдың Ерусалимдеги Ибадатханасы хәкқында Кир мынадай пәрман шығарды: „Ибадатхана қурбанлық усынылатуғын орында, бурынғы тийкары үстине қайта қурылсын. Оның бийиклиги алпыс шығанақ, ени де алпыс шығанақ болсын.

⁴ Дийўаллары үш қатар үлкен таслардан хәм бир қатар ағаштан қурылсын. Ал кететуғын қәрежетлер болса, патша қазнасынан төленсин. ⁵ Буннан тысқары, Қудайдың Ибадатханасының алтын хәм гүмис ыдыслары, яғный Набуходоносордың Ерусалимдеги Ибадатханадан Бабилонға алып келген ыдыслары да қайтарып берилсин. Олар Ерусалимдеги Ибадатханаға, өз орнына алып барылып, Қудайдың Ибадатханасына қойылсын“».

⁶ Сонда патша Дарий мына хатты жоллады: «Солай етип, дәрьяның арғы тәрәпиндеги үлкениң хәкими Таттенай, Шетар-Бознай хәм олардың жолдаслары, яғный дәрьяның арғы тәрәпинде жасаўшы хәмелдарлар! Ол жерге жақынласпаңлар. ⁷ Қудайдың Ибадатханасындағы ислерге араласпаңлар. Яхуда хәкими хәм яхудийлердің ақсақаллары Қудайдың Ибадатханасын бурынғы орнына қайта тиклесин. ⁸ Буннан тысқары,

Қудайдың Ибадатханасының қурылысы үшін яхудий ақсақалларына жәрдем ретінде нелер іслеуіңіз кереклигі тууралы сизлерге мыналарды буйыраман: бул адамлардың жумсайтуғын қәрежетлери толық патша қазнасынан төленетуғын болғанлықтан, жумыс тоқтап қалмауы үшін, дәрьяның арғы тәрәпинен жыйналатуғын салықлардан тез оларға беріңлер. ⁹ Ерусалимдеги руұханийлер талап еткен хәмме нәрсе: аспанның Қудайына арнап жандырылатуғын қурбанлықлар үшін баспақлар, қошқарлар, тоқлылар, және де, бийдай, дуз, шарап хәм зәйтүн майы хәр күни иркинишсиз берилсин. ¹⁰ Солай етип, олар аспанның Қудайына унайтуғын қурбанлықлар берсин, патша хәм оның улларының өмири үшін дуға етсин. ¹¹ Тағы да мынаны буйыраман: егер ким де ким бул пәрманды өзгертсе, онда сол адамның үйинен бир бөрене алып шығылып, сол адам бөренениң ушына илдирип өлтирилсин, ал үйи қарабақанаға айландырылсын. ¹² Өз атын сол жерде орнатқан Қудай бул пәрманды өзгертиуге ямаса Қудайдың Ерусалимдеги Ибадатханасын жоқ қылуға урынған хәр бир патшаны яки халықты жоқ қылсын. Мен, Дарий усы буйрықты бердим. Буйрығым толық орынлансын».

Ибадатхананың бағышланыуы

¹³ Сонда дәрьяның арғы тәрәпиндеги үлкениң хәкими Таттенай, Шетар-Бознай хәм олардың жолдаслары патша Дарийдің буйрығын толық орынлады. ¹⁴ Яхудий ақсақаллары қурылысты дауам етти хәм пайғамбарлар Хаггай менен Иддо улы Захарияның пайғамбаршылық сөзлеринен жигер алып, олардың ислери табыслы болды. Олар Израилдың Қудайының буйрығы хәм Персия патшалары Кир, Дарий хәм Артаксеркстиң пәрманы бойынша Ибадатхананы қурып питкерди. ¹⁵ Ибадатхананың қурылысы патша Дарийдің хәкимдарлығының алтыншы жылында, Адар айының үшінши күни^h тамамланды.

¹⁶ Израиллылар: руұханийлер, лебийлилер хәм сүргиннен қайтқанлардың хәммеси Қудайдың Ибадатханасының бағышланыуын қууаныш пенен байрамлады. ¹⁷ Олар Қудайдың Ибадатханасының бағышланыуына арнап жүз баспақ, еки жүз қошқар хәм төрт жүз тоқлы шалды, ал Израил урыуларының саны бойынша он еки текени пүткіл Израил халқының гүналары үшін гүна қурбанлығы ретінде қурбанлыққа берди. ¹⁸ Соңынан Муусаның китабында жазылғанындай, руұханийлерди топарлары хәм лебийлилерди шақаплары бойынша Ерусалимдеги Қудайдың Ибадатханасындағы хызметке қойды.

Қутқарылуы байрамының нышанланыуы

^h Алтыншы жылында, Адар айының үшінши күни – б. э. ш. 515 ж, 12-март.

¹⁹Биринши айдың он төртінші күніⁱ сүргиннен қайтқанлар Қутқарылыұ байрамын нышанлады. ²⁰Себеби руұханийлер менен лебийлилер өзлерин пәклеұ рәсиминен өткерген болып, олардың хәммеси пәк еди. Лебийлилер сүргиннен қайтқанлардың хәммеси ушын, руұханий туұысқанлары ушын хәм өзлери ушын Қутқарылыұ байрамының қурбанлығын шалды. ²¹Сүргиннен қайтқан Израил халқы хәм Израилдың Қудайы Жаратқан Ийеге сыйыныұ ушын, өзлерин этираптағы халықлардың напәкликлеринен сақлаған адамлардың хәммеси қурбанлық гөшинен жеди. ²²Олар жети күн қуұаныш пенен Ашытқысыз нан байрамын байрамлады. Себеби Жаратқан Ийе оларды қуұанышқа бөледі хәм Израилдың Қудайы болған Қудайдың Ибадатханасының қурылысына жәрдем бериұ ушын Ассирия патшасының жүрегін жибитти.

7

Жетинши бап Эзраның Ерусалимге келиұи

¹Бул ұақыялардан кейин, Персия патшасы Артаксеркстиң хұкимдарлығы дәуиринде Эзра деген бир адам жасады. Ол Серая улы еди, Серая Азария улы, Азария Хилкия улы, ²Хилкия Шаллум улы, Шаллум Садоқ улы, Садоқ Ахитуб улы, ³Ахитуб Амария улы, Амария Азария улы, Азария Мерайот улы, ⁴Мерайот Зерахия улы, Зерахия Уззий улы, Уззий Буккий улы, ⁵Буккий Абишуа улы, Абишуа Пинехас улы, Пинехас Элазар улы, ал Элазар бас руұханий Харонның улы еди. ⁶Усы Эзра Бабилоннан Ерусалимге келди. Эзра Израилдың Қудайы Жаратқан Ийениң Муұсаға берген Нызамын жетик билетуғын улама еди. Қудайы Жаратқан Ийениң қолы оның үстинде болғанлығы себепли, патша оған сораған нәрсесиниң хәммесин берди.

⁷Патша Артаксеркстиң хұкимдарлығының жетинши жылы Израил халқынан айырым адамлар, сондай-ақ руұханийлерден, лебийлилерден, қосықшылардан, дәрұаза қараұылларынан хәм Ибадатхана хызметшилеринен айырымлары да оның менен бирге Ерусалимге қайтты.

⁸Эзра Ерусалимге келгенде, Артаксеркстиң хұкимдарлығының жетинши жылының бесинши айы^j еди. ⁹Ол биринши айдың биринши күни^k Бабилоннан жолға шығып, Қудайының мийримли қолы астында бесинши айдың биринши күни Ерусалимге жетип келди. ¹⁰Себеби Эзра өз өмирин

ⁱБиринши айдың он төртінші күни – б. э. ш. 515 ж. 21-апрель.

^jАртаксеркстиң хұкимдарлығының жетинши жылының бесинши айы – б. э. ш. 458-жыл август-сентябрь айлары.

^kБиринши айдың биринши күни – б. э. ш. 458-жыл 8-апрель.

Жаратқан Ийениң Нызамын үйрениўге, оларды орынлаўға хәм Израилда қағыйда хәм нызамларды үйретиўге бағышлаған еди.

Патша Артаксеркстиң Эзраға берген хаты

¹¹ Жаратқан Ийениң буйрықларын хәм Оның Израилға берген қағыйдаларын жақсы билетуғын улама хәм руўханий Эзраға патша Артаксеркстиң берген хатының мазмуны мынадай еди:

¹² «Патшалар патшасы Артаксеркстен аспанның Қудайының Нызамын жетик билетуғын улама, руўханий Эзраға сәлем!

¹³ Мен мынаны буйыраман: патшалығымда жасайтуғын Израил халқынан болған хәр бир адамның, сондай-ақ сениң менен бирге Ерусалимге кетиўди қәлеген руўханийлердиң хәм лебийлилердиң кетиўине рухсат бермен. ¹⁴ Сен қолыңдағы Қудайдың Нызамына тийкарланып, Яхудия менен Ерусалимдеги жағдайды үйрениў ушын патша хәм оның жети мәсләхәтшиси тәрәпинен жиберилип атырсаң.

¹⁵ Ерусалимде мәкан басқан Израилдың Қудайына арнап, патша хәм оның жети мәсләхәтшиси ықтыярлы түрде берген гүмис хәм алтынларды сол жерге жеткересең. ¹⁶ Және де, Бабилонның хәмме ўәлаятларынан өзиң жыйнайтуғын барлық гүмис хәм алтынды, өзлериниң Қудайының Ерусалимдеги Ибадатханасына арнап халық хәм руўханийлер берген ықтыярлы садақаларды да алып кетесең.

¹⁷ Бул пулларға сен буғалар, қошқарлар, тоқлылар, олардың ғәлле садақаларын хәм ишимлик садақаларын сатып ал. Оларды Қудайыңның Ерусалимдеги Ибадатханасының қурбанлық орнында қурбанлыққа бер.

¹⁸ Қалған алтын хәм гүмислерди туўысқанларың менен бирге Қудайдың еркине сай қәлегениңше ислет. ¹⁹ Қудайыңның Ибадатханасындағы хызметке қолланыў ушын берилген ыдысларды Ерусалимниң Қудайына тапсыр. ²⁰ Қудайыңның Ибадатханасы ушын не нәрсе талап етилсе де, жеткизиўиң керек болған хәр бир нәрсени патшаның қазнасынан аларсаң.

²¹ Енди мен, патша Артаксеркс дәрьяның арғы тәрәпиндеги үлкениң барлық қазнашыларына буйыраман: аспанның Қудайының Нызамы бойынша улама, руўханий Эзраның сизлерден талап қылған нәрсесиниң хәммесин сөзсиз бериңлер. ²² Оған 100 талантқа¹ шекем гүмис, 100 корға^m шекем бийдай, 100 батқаⁿ шекем шарап, 100 батқа^o

¹100 талантқа – 3,45 тонна.

^m100 корға – 17,6 т.

ⁿ100 батқа – 2000 л.

шекем зәйтүн майы хәм қәлегенинше дуз бериңлер. ²³ Аспанның Қудайы Өз Ибадатханасы ушын нени буйырса, соны табжылтпай орынлаңлар. Оның мениң хәм улларымның патшалығына қарсы ғәзебин лаўлатыўдың неге кереги бар? ²⁴ Мынаны да билип қойыңлар: руўханийлердиң, лебийлилердиң, қосықшылардың, дәрўаза қараўылларының, Ибадатхана хызметшилериниң хәм Қудайдың сол Ибадатханасындағы басқа хызметшилердиң ҳеш биринен салғырт та, салық та, бажы пулы да алынбасын.

²⁵ Саған келсек, Эзра, Қудайыңның өзиңе берген даналығы менен хәкимлер хәм қазылар тайынла. Олар дәрьяның арғы тәрәпиндеги сениң Қудайыңның нызамларын билетуғын барлық халықты хәким етсин. Ал нызамларды билмейтуғынларға тәлим бер. ²⁶ Қудайыңның нызамларына хәм патшаның буйрықларына бойсынбағанлар жазаға тартылсын. Олар өлимге хәким етилсин, сүргинге жиберилсин, мал-мүлки тартып алынсын яки сөзсиз қамаққа таслансын».

Эзраның Қудайды алғыслаўы

²⁷ «Жаратқан Ийениң Ерусалимдеги Ибадатханасына хұрмет көрсетиў ушын патшаның жүрегине усындай қәлеўди салған ата-бабаларымыздың Қудайы Жаратқан Ийеге алғыслар болсын! ²⁸ Ол патшада, оның мәсләхәтшилеринде хәм барлық күшли басшыларында маған деген мийрим оятты. Қудайым болған Жаратқан Ийениң қолы мениң үстимде болғанлықтан жигерлендим хәм өзим менен алып кетиў ушын Израилдың басшыларын топладым».

8

Сегизинши бап Эзра менен бирге Ерусалимге қайтып келгенлердиң дизими

¹ Артаксеркстиң патшалығы дәўиринде мениң менен бирге Бабилоннан келген урпақ басшылары хәм олардың шежирелери мынадай:

² Пинехас урпағынан Гершом,
Итамар урпағынан Даниел,
Даўыттың нәсилинен болған

³ Шекания урпағынан Хаттуш. Парош урпақларынан Захария хәм оның менен бир нәсилден дизимге алынған 150 еркек,

⁴ Пахат-Моаб урпағынан Зерахия улы Элиехоенай хәм оның менен бирге 200 еркек,

- ⁵ Затту урпағынан Яхазиел улы Шекания хәм оның менен бирге 300 еркек;
⁶ Адин урпағынан Йонатан улы Эбед хәм оның менен бирге 50 еркек;
⁷ Элам урпағынан Аталия улы Ешая хәм оның менен бирге 70 еркек;
⁸ Шефатия урпағынан Михаел улы Зебадия хәм оның менен бирге 80 еркек;
⁹ Йоаб урпағынан Ехиел улы Обадия хәм оның менен бирге 218 еркек;
¹⁰ Баний урпағынан Йосифияның улы Шеломит хәм оның менен бирге 160 еркек;
¹¹ Бебай урпағынан Бебай улы Захария хәм оның менен бирге 28 еркек;
¹² Азгад урпағынан Хакқатан улы Юханан хәм оның менен бирге 110 еркек;
¹³ Адониқамның Элифелет, Еиел, Шемая деген ең соңғы уллары хәм олар менен бирге 60 еркек;
¹⁴ Бигўай урпағынан Утай, Заккур хәм олар менен бирге 70 еркек.

Ерусалимге қайтыў

- ¹⁵ Мен оларды Ахаўаға қарай ағып турған өзектиң бойына топладым. Бизлер сол жерде үш күн турдық. Мен халық хәм руўханийлер арасынан лебийлилерди изледим, бирақ Лебий урпағынан ҳеш кимди таба алмадым.
- ¹⁶ Сонлықтан басшылардан Элиезерди, Ариелди, Шемаяны, Элнатанды, Ярибти, Элнатанды, Натанды, Захарияны, Мешулламды хәм алымлардан Йояриб пенен Элнатанды шақырттым. ¹⁷ Оларды Касифия деген жердиң басшысы Иддо деген адамға жибердим. Олардың Қудайымыздың Ибадатханасында хызмет етеуғын адамларды жиберийи ушын, Иддоға хәм Касифия деген жердеги Ибадатхана хызметшилери болған туўысқанларына нелерди айтыўы кереклигин үйреттим. ¹⁸ Қудайымыздың мийримли қолы бизлердиң үстимизде болғанлығы себепли, олар Израилдың улы Лебийдиң нәсилинен, Махлийдиң урпағынан Шеребия деген дана бир адамды жиберди. Ол өзи менен бирге уллары хәм туўысқанларынан 18 адамды әкелди.
- ¹⁹ Сондай-ақ, Хашабияны, Мерарий урпағынан Ешаяны хәм туўысқанлары менен олардың улларынан 20 адамды, ²⁰ лебийлилерге жәрдемлесийи ушын Даўыт хәм оның хызметшилери қойған Ибадатхана хызметшилеринен 220 адамды алып келди. Олардың хәммеси атпа-ат дизимге алынған.
- ²¹ Сонда Қудайымызға бойсыныў, Оннан өзлеримиз, балаларымыз хәм пүткил дүнья малымыз ушын, ақ жол сораў ушын Ахаўа өзегиниң бойында ораза жәрия еттим. ²² Бизлер патшаға: «Қудайымыз Өзин излегенлердиң хәммесиниң үстине мийримли қолын қояды, ал Өзинен жүз бурғанларға күшли ғәзебин шашады», – деген едик. Сонлықтан жолда бизлерди душпаннан қорғаў ушын әскерлер хәм атлылар сораўға уялдым. ²³ Солай етип,

бизлер ораза тутып, Қудайымызға жолымыз ушын жалбарындық, Ол да дуғамызды қабыл етти.

Ибадатхана ушын саўғалар

²⁴ Соңынан басшы руўханийлер арасынан он екисин: Шеребияны, Хашабияны хәм олардың туўысқанларынан онын таңлап алдым. ²⁵ Кейин патшаның, оның мәсләхәтшилериниң, басшыларының хәм сол жердеги пүткил израиллылардың Қудайымыздың Ибадатханасы ушын берген барлық садақаларын: гүмисти, алтынды хәм ыдысларды тәрзиге тартып, оларға бердим. ²⁶ Мен оларға берген затлардың өлшеми мынадай еди: 650 талант^p гүмис, 100 талантлық^q гүмис ыдыслар, 100 талант^r алтын. ²⁷ Нарқы 1000 дарик^s болған 20 алтын тостаған, алтындай қунлы, жылтыр мыстан исленген еки ыдыс. ²⁸ Мен оларға былай дедим: «Сизлер – Жаратқан Ийениң мухаддесисизлер, ыдыслар да мухаддес. Гүмис хәм алтын – сизлердиң ата-бабаларыңыздың Қудайы Жаратқан Ийеге берилген ықтыярлы садақалар.

²⁹ Руўханийлердиң басшылары, лебийлилер хәм израиллылардың урпак басшылары алдында өлшеп, Жаратқан Ийениң Ерусалимдеги Ибадатханасының қазнасына тапсырғаныңызша сергек болып, оларды сақлаңлар». ³⁰ Солай етип, руўханийлер хәм лебийлилер Ерусалимге, Қудайымыздың Ибадатханасына алып келиў ушын, тәрзиге тартылған гүмисти, алтынды хәм ыдысларды қабыл етип алды.

³¹ Бизлер биринши айдың он екинши күни^t Ерусалимге барыў ушын Ахаўа өзеги бойынан жолға шықтық. Қудайымыздың қолы бизлердиң үстимизде болып, жолымызда Ол бизлерди душпанлардың хужиминен хәм қарақшылардан қорғады. ³² Солай етип, бизлер Ерусалимге жетип келип, ол жерде үш күн дем алдық.

³³ Төртинши күни Қудайымыздың Ибадатханасына барып, гүмисти, алтынды хәм ыдысларды тәрзиге тартып, Урия улы руўханий Меромотқа тапсырдық. Пинехас улы Элазар оның қасында болды. Лебийли Ешуа улы Йозабад хәм Биннуй улы Ноадия да олар менен бирге еди. ³⁴ Хәр бир нәрсе саналды хәм тәрзиге тартылды. Өлшенген затлардың хәммеси сол ўақытта жазып қойылды.

³⁵ Тутқыннан келгенлер, яғный сүргиннен қайтып келгенлер Израилдың

^p650 талант – 22,4 т.

^q100 талантлық – 3,45 т.

^r100 талант – 3,45 т.

^sНарқы 1000 дарик – 8,5 кг.

^tБиринши айдың он екинши күни – б. э. ш. 458-жыл 19-апрель.

Қудайына арнап, жандырылатуғын қурбанлықтар берди. Олар пүткіл израиллылар үшін он екі буға, тоқсан алты қошқар, жетпис жети тоқлы шалды. Ал гүна қурбанлығы үшін он екі текени қурбанлыққа шалды. Булардың хәммеси Жаратқан Ийеге усынылған жандырылатуғын қурбанлықтар еди. ³⁶ Сүргиннен қайтқанлар патшаның буйрықтарын патшаның найыптарына хәм дәрьяның арғы тәрәпиндеги ўәлаяттарының хәкимлерине берди. Олар да Израил халқын хәм Қудайдың Ибадатханасын қоллап-қуўатлайтуғын болды.

9

Тоғызыншы бап Эзраның дуўасы

¹ Бул ўақыялардан кейин, басшылар алдыма келип былай деди: «Израил халқы, хәтте, руўханийлер менен лебийлилер де айналамыздағы халықтардың: кенаан, хетт, периз, ебус, аммон, моаб, амор халықтарының хәм мысырлылардың жеркенишли нәрселеринен еле арылмады. ² Себеби өзлери де, уллары да усы халықтардың қызларына үйленген. Усылайынша мухаддес туқым этираптағы халықтар менен араласып кеткен. Басшылар хәм хызметкер адамлар бул опасызлыққа бас болды».

³ Мен бул гәплерди еситкенимде, көйлек-шапанымды жырттып, шаш-сақалымды жулып, қатты қапа болып жерге отыра кеттім. ⁴ Сонда сүргиннен қайтқанлардың опасызлығына байланысly, Израилдың Қудайының сөзлеринен қорққанлардың хәммеси мениң жаныма топланды. Мен болсам, кешки қурбанлық ўақтына шекем қайғыға батып отырдым. ⁵ Ал кешки қурбанлық ўақтында қайғыға батып, көйлек-шапаным жыртылған халда отырған орнымнан турдым. Дизерлеп отырып қолларымды жайып, Қудайым болған Жаратқан Ийеге ⁶ былай дедим: «О, Қудайым! Басымды көтерип Саған қараўға уялып хәм қысынып турман. Себеби гүнамыз басымыздан асып, айыбымыз аспанға жеткен. ⁷ Ата-бабаларымыздың заманынан баслап усы күнге шекем айыпқа көмилип қалғанбыз. Гүнамыз себепли бизлер өзлеримиз, патшаларымыз, руўханийлеримиз басқа еллердин патшаларының қолына тапсырылды, өлтирилдик, тутқынға алынды, таландық хәм бүгингидей шерменде болдық. ⁸ Бирақ бүгин Қудайымыз Жаратқан Ийе! Сен бизлерге қысқа ўақытқа мийрим көрсетип, айырымларымызды тири қалдырдың. Қуллықта болғанымызда көзимизге нур бериў хәм азғана болса да, еңсемизди көтериў үшін, Өзиңнің мухаддес орныңнан мәкан жай бердің.

⁹ Себеби бизлер қуллар едик. Бирақ Қудайымыз, Сен бизлерди қуллыққа таслап қоймадың. Сен Персия патшаларының жүрегінде бизлерге деген

мийрим ояттың. Өзиңнің Ибадатханаңды қурыуымыз хәм қарабақанаға айланған Ибадатхананы қайта тиклеуіміз ушын жаңа өмир бердиң. Және де, Ерусалимде хәм Яхудияда бизлерге қорғаныу дийуалын бердиң.

¹⁰ Ал енди, о, Қудайымыз, буннан кейин не дей аламыз? Өйткени Сениң буйрықларыңнан жүз бурдық. ¹¹ Сен Өз қулларың пайғамбарлар арқалы мынадай буйрық берген едиң: „Сизлер ийелик етиу ушын кирип атырған жер – харам жер. Ол сол жерде жасап атырған халықлардың харамлықлары хәм жеркенишли дәстүрлери менен харамланған. Олар елди бастан аяғына өз напәклигине толтырған. ¹² Сонлықтан олар менен қыз берисип, қыз алыспаңлар. Хеш қашан олардың тынышлығы хәм ийгилиги ушын хәрекет етпеңлер. Сонда күшли боласыз, бул жердиң өниминен жеп, оларды өз балаларыңызға мәңгиге мийрас етип бересиз“. ¹³ Басымызға түскенлердиң хәммеси өзлеримиздиң жаман ислеримиз хәм үлкен айыбымыз себепли болды. Бирақ Сен, о, Қудайымыз, бизлерди ислеген исимизге қарағанда жеңил жазаладың хәм айырымларымызды тири қалдырдың. ¹⁴ Енди қалайынша және Сениң буйрықларыңды бузып, усындай жеркенишли ислерди илеп атырған халықлар менен куда-тамыр бола аламыз? Егер солай ислесек, онда Сен бизлерге ғәзепленип, бирде биреуимизди тири қалдырмай, қырып тасламайсаң ба? ¹⁵ О, Израилдың Қудайы Жаратқан Ийе! Сен әдилсең. Бүгинги күнге келип бизлер аман қалдық. Сениң алдында турыуға хақымыз болмаса да, мине, бизлер өз айыпларымызды арқалап, Сениң алдында турмыз».

10

Оныншы бап Аралас некеге шек қойыу жобасы

¹ Эзра Қудайдың Ибадатханасының алдында жер бауырлап жылауы менен гүналарды мойынлап, дууа етип атырғанда, израиллылардың үлкен бир жыйыны: еркеклер, хаяллар хәм балалар оның жанына жыйналды. Олар да зар еңиреп, жылап турды. ² Сонда Элам урпағынан Ехиел улы Шекания Эзраға былай деди: «Бизлер басқа миллет қызларына үйленип, Қудайымыздың алдында опасызлық еттик. Деген менен, израиллылар ушын еле үмит бар. ³ Енди Қудайымыз бенен келисим дүзейик. Мырзам, сизиң хәм Қудайымыздың буйрықларын қәдирлейтуғынлардың мәсләхәти бойынша, хәмме басқа миллеттен алынған хаяллар менен ажырасып, оларды балалары менен бирге босатып жиберейик. Бул келисим Нызамға сай болсын. ⁴ Қәне, орныңыздан турың! Себеби бул ис сизге жүкленген, ал бизлер сизди қоллап-қууатлаймыз. Рууыңызды көтерип, иске кирисиң!»

⁵ Сонда Эзра орнынан турды. Ол руууханийлердиң басшыларына,

лебийлилерге хәм пүткил израиллыларға усы айтылғанларды орынлаймыз деп, ант ишиўди буйырды. Олар ант ишти. ⁶ Кейин Эзра Қудайдың Ибадатханасының алдынан турып, Эляшиб улы Еҳохананның бөлмесине барды. Сол жерде болғанда, ол сүргиннен қайтқанлардың опасызлығы ушын аза тутыўын даўам етип, нан да жемеди, суў да ишпеди.

⁷ «Сүргиннен қайтқанлардың хәммеси Ерусалимге жыйналсын», – деп Яхуда хәм Ерусалим бойлап жар салынды. ⁸ Және де: «Егер ким де ким үш күн ишинде келмесе, басшылардың хәм ақсақаллардың қарары бойынша оның барлық мал-мүлки тартып алынып, өзи сүргиннен келгенлер жәмийетинен шығарып жибериледи», – деп хабарланды. ⁹ Сонда пүткил Яхуданың хәм Бенямин урыўының адамлары үш күн ишинде Ерусалимге жыйналды. Бул тоғызыншы айдың жигирмаланшы күни^u еди. Пүткил халық Қудайдың Ибадатханасы алдындағы майданда отырды. Олар хәм усы истен, хәм қуйып жаўған жаўыннан дирилдер еди. ¹⁰ Руўханий Эзра орнынан турып, оларға былай деди:

– Сизлер опасызлық еттиңлер, басқа миллет қызларына үйленип, Израилдың айыбына айып жамадыңлар. ¹¹ Енди ата-бабаларыңыздың Қудайы Жаратқан Ийе алдында гүналарыңызды мойынлап, Оның еркин орынлаңлар. Этирапыңыздағы халықлардан хәм басқа миллеттен алынған хаяллардан айырылыңлар.

¹² Сонда пүткил жәмийет жуўап берип, бәлент даўыс пенен былай деди:
– Аўа, сиз хақсыз. Сиз не айтсаңыз, соны ислеймиз. ¹³ Деген менен, халық көп, жаўын да қуйып тур, ашық жерде турыўға димарымыз қалмады. Бул бир-еки күнлик ис емес, себеби бизлердиң көпшилигимиз усы исте гүна ислегенбиз. ¹⁴ Басшыларымыз пүткил жәмийет атынан ўәкиллик қылсын. Ал қалаларымыздағы басқа миллет қызларына үйленген адамлардың хәммеси белгиленген ўақытта өз қалаларының ақсақаллары хәм қазылары менен бирге усы жерге келсин. Қудайымыздың усы ис себепли лаўлаған ғәзеби қайтқанға шекем усылай исленсин.

¹⁵ Бул усынысқа тек Асаҳел улы Йонатан хәм Тикўа улы Яхзея қарсы болды, ал Мешуллам хәм лебийли Шаббетай болса, буларды қоллап-қуўатлады.

¹⁶ Сүргиннен қайтқанлар айтылғандай иследи. Руўханий Эзра хәр бир урпақтың урпақ басшысын атпа-ат таңлап алды. Оныншы айдың биринши күни^v олар бул исти изертлеўге отырды. ¹⁷ Биринши айдың биринши күни^w

^uТоғызыншы айдың жигирмаланшы күни – хәзирги календарь бойынша б. э. ш. 458-жыл 19-декабрь.

^vОныншы айдың биринши күни – хәзирги календарь бойынша б. э. ш. 458-жыл 29-декабрь.

олар басқа миллет қызларына үйленгенлердің хәммесинің исин қарап болды.

Басқа миллет қызларына үйленгенлер дизими

¹⁸ Руұханийлер урпағы арасында басқа миллет қызларына үйленгенлер: Йосадақ улы Ешуаның хәм оның туұысқанларының урпақларынан: Маасея, Элиезер, Яриб хәм Гедалия. ¹⁹ Олар хаялларынан ажырасыўға сөз берди хәм хәр бири сүриўден бир қошқарды өз айыбы ушын айып қурбанлығы ретинде қурбанлыққа берди.

²⁰ Иммер урпағынан: Хананий хәм Зебадия;

²¹ Харим урпағынан: Маасея, Илияс, Шемая, Ехиел, Уззия;

²² Пашхур урпағынан: Элюенай, Маасея, Исмайыл, Нетанел, Йозабад, Эласа;

²³ Лебийлилерден: Йозабад, Шимей, Келая, яғный Келита, Петахия, Яхуда, Элиезер;

²⁴ Қосықшылардан: Эляшиб;

Дәрўаза қараўылларынан: Шаллум, Телем, Урий;

²⁵ Басқа израиллылардан:

Парош урпақларынан: Рамия, Иззия, Малкия, Миямин, Элазар, Малкия, Беная;

²⁶ Элам урпақларынан: Маттания, Захария, Ехиел, Абдий, Еремот, Илияс;

²⁷ Загту урпақларынан: Элюенай, Эляшиб, Маттания, Еремот, Забад, Азиза;

²⁸ Бебай урпақларынан: Еҳоханан, Ханания, Заббай, Атлай;

²⁹ Баний урпақларынан: Мешуллам, Маллух, Адая, Яшуб, Шеал, Рамот;

³⁰ Пахат-Моаб урпақларынан: Адна, Келал, Беная, Маасея, Маттания, Бесалел, Биннуй, Менашше;

³¹ Харим урпақларынан: Элиезер, Ишшия, Малкия, Шемая, Шимон,

³² Бенямин, Маллух, Шемария;

³³ Хашум урпақларынан: Маттенай, Маттата, Забад, Элифелет, Еремай, Менашше, Шимей;

³⁴ Баний урпақларынан: Маадай, Амрам, Уўел, ³⁵ Беная, Бедея, Келуху,

³⁶ Ўанея, Меремот, Эляшиб, ³⁷ Маттания, Маттенай, Ясай, ³⁸ Баний, Биннуй, Шимей, ³⁹ Шелемия, Натан, Адая, ⁴⁰ Махнадбай, Шашай, Шарай, ⁴¹ Азарел, Шелемия, Шемария, ⁴² Шаллум, Амария, Юсуп;

⁴³ Небо урпақларынан: Еиел, Маттития, Забад, Зебина, Яддай, Йоел, Беная.

⁴⁴ Бул адамлардың хәммеси басқа миллет қызларына үйленген болып,

^wБиринши айдың биринши күни – хәзирги календарь бойынша б. э. ш. 457-жыл 27-март.

олардың айырымларының балалары да бар еді.